

2016/05/29

صالحه واهب واصل

مژده نهفته در پروژه قاموس کبیر افغانستان ...

هموطنان عزیز و گرانقدر سلام و حرمت میرسانم، به امید صحت و سلامت همه شما میخوام بدین وسیله گزارش کوتاهی که از پیشرفت کار های پروژه «قاموس کبیر افغانستان» در جریان هشت ماهی که روی آن کار صورت گرفته، تهیه دیده ام با شما شریک ساخته به نمایندگی از تیم باصلاطت کاری این پروژه مژده نهفته در آن را به آگاهی شما عزیزان رسانیده، در جریان کار قرار دهم.

میرهن است که شما عزیزان علاقه مند از آغاز کار تا امروز مرحله به مرحله از هدف اساسی پروژه، سیستم کاری، اشکال نیروی کمکی فیزیکی و مالی، تلاش های بدون وقفه همکاران ذیدخل در کار پروژه، فشار وقت و تراکم مسؤلیت های گوناگون زندگی دست اندر کاران پروژه مذکور را، از لابلای مقالات مختلفه جناب قیس کبیر، جناب فارانی صاحب و این جانب، مطلع هستید و با تفاهمی که مبنی بر روشن بینی شما معززین توقع میروند، مطمئناً ما را درک می کنید.

بعد از صحبت ها و مشوره ها و نشست های مختلف با دوستان درین ارتباط، بالاخره به تاریخ ششم برج جولای 2015 تصمیم آغاز کار این پروژه و به تعقیب آن در ظرف بیشتر از یکماه کانسپت، پلان کاری و سیستم پیشبرد این پلان تنظیم، نهائی و بنیان گذاری گردید. در اواخر سپتمبر 2015 بعد از دو سه بار تشریح و معرفی محتوا و (presentation) تخیکی در گردهمائی های مختلفه فرهنگی در هالند و آلمان توسط محترم قیس کبیر و این جانب توانستیم توجه یک تعداد هموطنان ملیگرا و مردم دوست را به همکاری در کار پروژه جلب و جذب نماییم. بدون شک همه میدانیم که قاموس نویسی کار یک یا دو فرد نیست این کار کار یک گروه همنوا، کار یک ملت و کار یک مجمع از مردم است. ما هم (جناب قیس کبیر و این جانب) در آغاز کار از ناتوانی و عدم تخصص و بی تجربگی خویش درین راه آگاهی کامل داشتیم و میدانستیم که پیشبرد و به کرسی نشاندن این عمل بالاتر از توان ما هردوست. اما؛ بالاخره کسی باید میبود که اولین قدم را در عمل برای برداشتن این گام بزرگ بگذارد و ما این کار را کردیم. با آنکه شما همه شاهد بودید که گروه های مخالف تا آخرین قدرت برای تخریب ما کوشیدند و از هیچ نوع سنگ اندازی مانند تمسخر و نوشتن طنز ها و جملات توهین آمیز و دل آزارنده، تهدید ها و بدگویی ها و حتی اتهامات و بهتان های بیمورد و ناجا در راه ما دریغ نکردند.

اولین شخصیتی توانا و دانا و مهربانی که از ما پشتیبانی کرده اعلام همکاری کرد جناب محترم دکتر سید خلیل الله هاشمیان بودند و همزمان با ایشان محترم سید مسعود فارانی شاعر و نویسنده توانای ما که با پشتیبانی و اعلام همکاری شان بر ما قوت قلب بخشیدند و به تعقیب آن هم پوهاندی شیما غفوری شاعر و نویسنده بی مثال ما با اعلان همکاری شان با ما عزم ما را مستحکم تر ساختند. رفته رفته، روز تاروز به تعداد هموطنان دلسوز و آگاه ما افزوده شد که نتیجه آن را اینک بعد از هشت ماه به وضاحت می بینیم که به 30 نفر میرسد. من در یکی از گزارشات قبلی ام از همه عزیزانی که در نخستین روز ها و در تمام پروسس کار در کنار ما ایستاده اند نام برده ام و درین جا جهت جلوگیری از تکرار طولانی شدن متن این گروه کوچک تیم کاری پروژه متذکره با همت بلند و علاقه خاصی که از سالها به طرف برای انجام این کار داشتند از آغاز ماه اکتوبر سال پار کار ها را به صورت متمرکز و بدون وقفه با حد اقل نیروی کاری آغاز کردند.

د پانو شمیره: له 1 تر 3

افغان جرمن آن لاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

پاڼونه: دلیکنی د لیکنیزې ښې پازوالې د لیکوال په غاړه ده، هبله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په خیر و لولۍ

در نخستین روزها ما کار دیجیتال سازی لغات را از قاموس دری - انگلیسی (استاد نسیم نگهت) که توسط دکتر سید خلیل الله هاشمیان ترجمه می‌گردد، آغاز کردیم، بعد از گذشت کوتاه ترین زمان متوجه شدیم که تنها قاموس محترم نگهت برای اقتضاء علمی ملت افغانستان کافی بوده نمی‌تواند. لهذا برای انکشاف و توسعه بیشتر این گنجینه علمی به تکاپو برآمدیم و بعد از جست و جوی خستگی ناپذیر و به اساس ارتباطات دوستان و آشنایان فرهنگ شناس و نظرات صاحب نظران به این اندیشه شدیم که علاوه بر بخش لغات که اساس مکالمات زبانی را تشکیل میدهد یعنی «بخش زبانی»، بخش های دیگری هم بر آن علاوه کنیم که بتواند معلومات مختص به افغانستان عزیز را، مربوط به هر عرصه ای که باشد، به هموطنان ما در هر نقطه جهان که بسر میبرند، ارائه کند. روی این ملحوظ بخش ها را تحت عناوین مختلف دسته بندی نموده و در صدد شدیم تا متخصصین ورزیده و کار شناسی را جست و جو نمایم که بتوانند هر بخش را به اساس دانش و اندوخته های که الی سطح ماستری و دکتورا حاصل کرده اند مسؤلیت گرفته، بصورت علمی و تحلیلی تنظیم و تحریر نمایند.

بخش های متذکره در بالا تا فعلاً به دو کتگوری تقسیم شده است:

- 1- زبانی که شامل (عبدالله افغانی نویسنده - نگهت هاشمیان - مجمع اللغات - زراعت و ماداری - فارسی ایران به دری افغانستان و معرفی و اصالت افغانستان) میباشد
- 2- مسلکی که تا فعلاً شامل (اقتصاد - زمین شناسی - تکنالوجی اطلاعاتی است و امکانات توسعه در آن باز است) میباشد

ناگفته نماند که در کتگوری زبانی، بخش «معرفی و اصالت افغانستان» دارای جزئیات ذیل است (خوراکه های افغانی - اسماء مروج در افغانستان - اماکن تاریخی - چهره و رجال تاریخی - تشکیلات دولتی و جغرافیة افغانستان می باشد و به زودی بخش حقوق و مسائل قضائی هم شامل آن خواهد شد). در کتگوری مسلکی هم در بخش های مختلف آن جزئیاتی وجود دارد که در آینده ها در باره هر کدام آن آگاهی های لازم را از ما دریافت خواهید کرد.

خوشبختانه مبنی بر سعی و تلاش گسترده و بدون توقف ما برای پیدا کردن متخصصین و کارشناسان، موفق شدیم این خبرگان و نخبگان را به اساس خواست و علاقه خود شان به شکل رایگان و بدون توقعات مالی برای توسعه پیشرفت این عمل ملی و فرهنگی منحصیث یک کمک فوق العاده ای معنوی در بخش های مربوطه شان مسؤل دیتابیس های مربوطه سازیم که امروز هر کدام فعالیت های شان را مسؤلانه و صادقانه به وجه بسیار احسن به پیش میبرند.

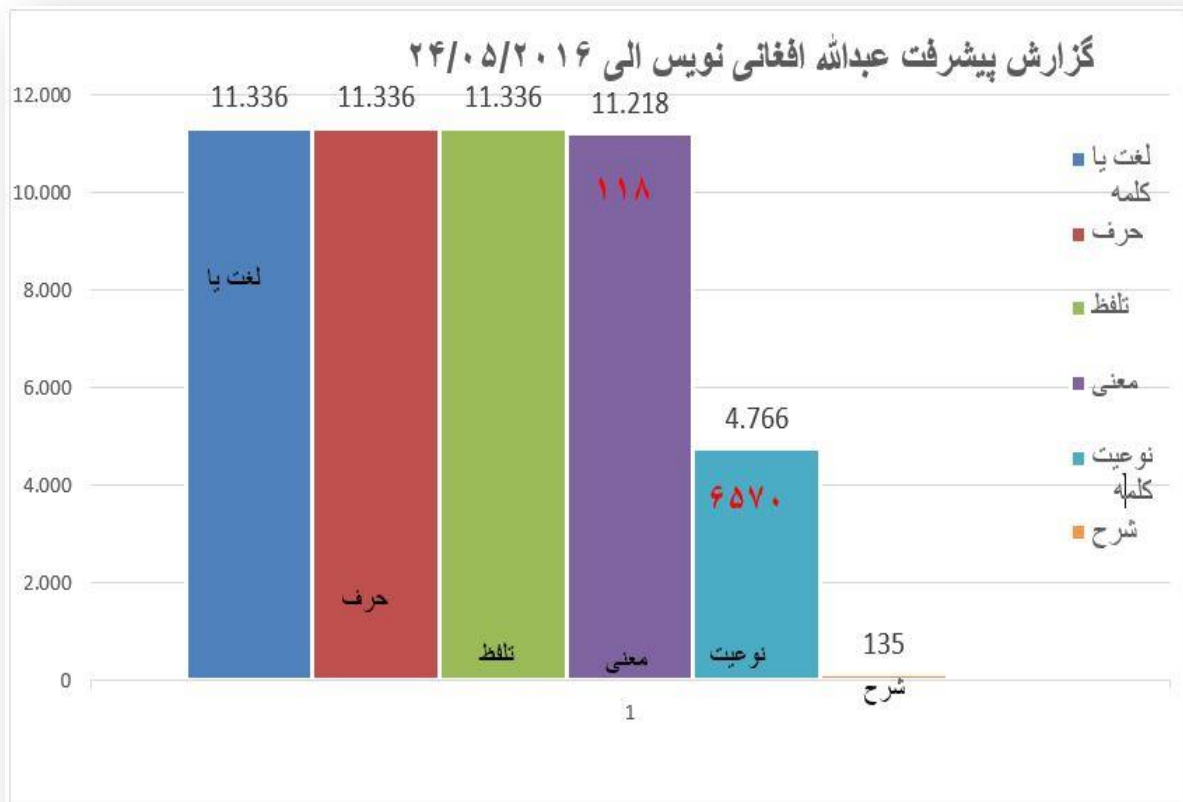
اکنون شما را زیاد تر در انتظار نگذاشته می‌رسیم به مژده نهفته در ورای صحبت ها، و آن اینست که یکی از بخش های قاموس خود شما تحت عنوان (عبدالله افغانی نویسنده) که در اصل اسم کتاب ایشان «لغات عامیانه فارسی» است و مؤلف آن مرحوم عبدالله افغانی نویسنده، تقریباً روبه تکمیل است. ان شاء الله به زودی تکمیل می‌گردد. یک جلد این قاموس چاپ شده در سال 1335 مطابق 1956 چاپ اول در افغانستان و در 1377 مطابق 1998 چاپ دوم به تیراژ 5000 جلد که توسط مؤسسه تحقیقات و انتشارات بلخ چاپ و نشر شده بود، توسط همکار گرامی ام محترم تواب و هاب کالیگراف و نقاش و مجسمه ساز توانای افغان در کلیفورنیای امریکا به شکل فزینی به این جانب هدیه گردیده بو. بعداً مطلع شدیم که محترم عارف گذرگاه (عارف عزیز) مسؤل انتشارات بامیان در لیموژ فرانسه، این قاموس را به شکل دیجیتال درآورده است و میخواهد دوباره به چاپ برساند، با ایشان به تماش شدیم و بعد از مباحثات زیاد و تشریح هدف و پلان قاموس کبیر افغانستان، ایشان متقاعد شدند که این «فایل ورد» را که برای چاپ آماده ساخته اند بطور رایگان و کمکی برای شمول در قاموس ملی ما و شما به ما هدیه کنند. لهذا «ورد دیجیتال شده» را لطف نموده در اختیار ما گذاشته ما را ممنون و مدیون خویش ساختند.

د پانوی شمیره: له 2 تر 3

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلپیکني د لیکنيزي بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکي په خير و لولۍ

بعداً محترمه نصیبه اکرم حیدری یکی از فرهنگیان صادق و پُرکار افغان باشنده سندی آسترلیا نسبت داشتن امکانات تخنیکی بهتر حاضر شدند که این ورد دیجیتالی شده را به فارمت اکسل مبدل سازند و برای ما بفرستند که شامل دیتابیس گردد. این شخصیت برارنده و معزز علاوه بر این که زحمت اکسل سازی **11336 لغت** و اصطلاح را به عهده گرفتند در بخش ستون تلفظات این قاموس هم نقش به سزای را بازی کردند. علاوه بر اینکه از نگاه مالی که مبلغ **1000 دالر** را تقدماً به شکل کمکی پرداختند، برای ما کمک بسیار سترگ معنوی هم شدند که من شخصاً و به نمایندگی از تیم کاری ما از ایشان قلباً تشکر مینمایم.

برای وضاحت بیشتر و برای اینکه حد اقل از پیشرفت کار ها تا اندازه ای یک تصویری پیش چشم داشته باشید گرافیکی را که از قاموس (لغات عامیانه فارسی) نوشته عبدالله افغانی نویسنده درست شده درین قسمت پیش کش می نمایم و ان شاء الله الی بیرون داد «قاموس کبیر افغانستان» در مرحله امتحانی که در کوتاه مدت صورت خواهد گرفت، انکشاف و توسعه هر بخش را به صورت مختصر خدمت شما عزیزان گرانقدر تقدیم خواهیم کرد.

قسمیکه در عکس فوق دیده میشود تعدادی لغات جمع شده آقای عبدالله افغان نویسنده به 11336 لغت میرسد، که از آن جمله ستون مشخص شده حرف و تلفظ مکمل تکمیل شده است و فقط 118 لغت آن تا کنون معنی نشده است که در جریان کار می باشیم. همچنان نوعیت کلمه 4766 آن تمام و 6570 آن هنوز تحت کار می باشد.

د پانو شمیره: له 3 تر 3

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنی د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولئ